Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 23 november 2021
Registratiekenmerk	: 2002484
Gemeentebladnr.	: 2021/33
Afdeling opsteller	: Maatschappelijke ontwikkeling
Naam opsteller	: Ellen Mulleneers
Bereikbaar onder	: +31455278536 , ellen.mulleneers@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Hugo Janssen
Raadsvergadering d.d.	: 21 december 2021
Uiterlijke datum	: 21 december 2021

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Raadsvoorstel & besluit:
Uw raad wordt voorgesteld te besluiten:

1. Onder voorbehoud van een positief besluit adviesaanvraag OR, de pilotfase, met het Noorderhuis in De Gasperistraat, af te ronden en deze aanpak structureel voort te zetten;
2. Met ingang van 1 januari 2022 te starten met de voorbereidingen om de wijkgerichte dienstverlening uit te breiden naar een 2de wijk en voor zover de implementatie dit toelaat ieder volgend half jaar te starten met een volgende wijk, zodat ultimo eind 2024 de aanpak in alle wijken van Brunssum is verankerd;
3. Het financieel overzicht vast te stellen en daarmee voor een periode van 3 jaar ieder jaar € 159.000,- uit de algemene reserve te halen;
4. De wijkgerichte dienstverlening is als werkwijze het uitgangspunt voor geheel Brunssum.

2.Uitgangssituatie

a. Aanleiding

In 2018 heeft de Raad de kadernota (masterplan) sociaal domein “wij zijn Brunssum” vastgesteld.

Samen met de waarden en principes vormt deze visie de koers voor ons sociaal domein. Het door ontwikkelen van gebieds/wijkgericht werken was een breed gedragen aanbeveling. Hiermee wordt een lang gekoesterde (politieke) wens vervult om dienstverlening dichterbij de burger te brengen.

Op 18 februari 2020 nam het college het besluit om te starten met een pilot wijkbedrijf Brunssum, beginnend met de wijk Noord, om zo haar ambitie op de wijkgerichte aanpak in Brunssum te versterken en vorm te geven. Per 1 juli 2020 is het eerste wijkbedrijf, genaamd Noorderhuis, operationeel.

Met deze pilot wil het college uitvinden hoe de gemeente Brunssum het beste vorm kan geven aan haar ambitie tot wijkgerichte dienstverlening binnen alle domeinen (sociaal en fysiek) die leidt tot een integrale aanpak waarbij de burger centraal staat.

Door de coronapandemie is de uitrol van de pilot minder voorspoedig verlopen dan voorzien. Niettemin zijn de voorlopige resultaten en ervaringen met deze werkwijze zodanig positief dat het college deze aanpak op gefaseerde wijze voor geheel Brunssum wil gaan vormgeven.

b. Huidige situatie/probleemstelling

Het college heeft middels haar collegebesluit van 11 februari 2020 de volgende uitvoeringsdoelen meegegeven:

1. Realiseren van een dragende werkstructuur in de wijk (middels een wijkbedrijf) van waaruit activiteiten voor de wijk georganiseerd of gefaciliteerd worden, waarbij de activiteiten:
- Aansluiten bij de behoeften van de burgers in die wijk
- Aansluiten bij de ontwikkelbehoefte van de doelgroep Participatiewet en
- Burgers in de wijk naar vermogen laten participeren en ontwikkelen
2. In de pilot stellen we ons tot doel om te ervaren:
- Wat passende activiteiten zijn
- Hoe we hier het beste vorm aan kunnen geven
- Hoe 'de wijk' zijn wijkplan kan maken en
- Welke governance en financieringsmodel het beste bij de aanpak past

Het eerste deel van de opdracht "een dragende werkstructuur" is gerealiseerd. Er is een pand (Noorderhuis) waar verschillende partners uit het fysieke, maatschappelijke en sociaal domein hun plek hebben ingenomen. De medewerkers van Openbare Ruimte en van Betere Buren werken samen met vrijwilligers, mensen uit de participatiewet en met (en voor) inwoners van de Wijk Noord. Bovendien is er een huisstijl ontwikkeld voor het Noorderhuis.

Op 2 maart jongstleden is het college meegenomen in de resultaten en ontwikkelingen van het Noorderhuis. Vervolgens is er op basis van de resultaten en ervaringen van de pilot een constructieve dialoog gevoerd met de raad tijdens bijeenkomsten op 20 april, 21 september en 12 oktober 2021 jongstleden. De door de raadsleden gemaakte opmerkingen en suggesties zijn meegenomen in de aanpak en in dit voorstel verwerkt. Dit is in de laatste bijeenkomst aan de raadsleden teruggekoppeld. Daarnaast werd door eenieder het commitment uitgesproken om op deze weg door te gaan voor geheel Brunssum. Naar aanleiding van voorgenoemde bijeenkomsten volgt dan ook dit bestuurlijk voorstel en wordt het college (en vervolgens de Raad) gevraagd om de vervolgstappen te zetten tot een verdere uitrol van de aanpak naar een volgende wijk en om vorm te geven aan programma- en wijkgericht werken voor geheel Brunssum.

4. Gewenste situatie

a. Wat willen we bereiken

Strategische koers vertaalt in een wijkgerichte aanpak waarbij de burger centraal staat

Gemeente Brunssum heeft een strategische koers ingezet, waarbij zij samen met haar burgers en samenwerkingspartners de sociale cohesie en leefbaarheid in haar wijken wil versterken. Dit vraagt om een organisatie brede *integrale* en *wijkgerichte* aanpak waarbij het sociaal domein en het fysiek domein worden verbonden, *strategische allianties* met samenwerkingspartners worden aangegaan en *programmagericht* wordt gewerkt. Hieruit vloeien ook de nodige organisatie vraagstukken (in aansluiting op de reeds ingezette organisatie ontwikkeling binnen de gemeente). Bij de uitwerking van het programma wijkgericht werken voor geheel Brunssum wordt ook uitgewerkt binnen welk programma van de begroting deze aanpak het beste kan worden gepositioneerd.

De gemeente wil hierbij de dienstverlening dusdanig organiseren, zodat deze eenvoudig te bereiken is en aansluit op de behoeften van haar burgers. Vanuit dit oogpunt is dan ook ingezet op een wijkgerichte aanpak van alle domeinen. De gemeente wil:

- de burger centraal stellen en
- participanten uit de participatiewet naar vermogen laten participeren en
- hulpbehoevenden in de wijk laagdrempelige ondersteuning kunnen bieden, zodat wordt bijgedragen aan een inclusieve, duurzame en levendige wijk

Hierbij is een structurele en gezamenlijke aanpak (partnerschap) nodig in de vorm van wijkgerichte dienstverlening. Dit partnerschap is een gelijkwaardige samenwerking tussen burgers, partners en gemeente. Het wijkbedrijf draagt daarbij zorg voor een dragende structuur waardoor de activiteiten in de wijk kunnen plaatsvinden en verbindingen tussen burgers, partners en gemeente kunnen worden vormgegeven en hiermee ook het partnerschap wordt vormgegeven. Ofschoon het wijkbedrijf nadrukkelijk wordt gepositioneerd, is het met name de werkwijze waar het commitment voor gevraagd wordt. Immers de nieuwe wijkgerichte werkwijze, zal het verschil moeten maken om de ambities te kunnen realiseren.

Het kenmerkende van de werkwijze is dat we de vraag van de burger ('buiten') centraal stellen en de gemeentelijke organisatie en die van haar partners ('binnen') als faciliterend zien om deze vraag goed in te kunnen vullen. Dit vraagt om een goede verbinding met de burger, dichtbij de burger en een vraag- en oplossingsgerichte werkwijze van de gemeentelijke organisatie en haar partners.

Het creëren van publieke waarde

De 'publieke waarde' staat centraal. Dit is de waarde die de burger toekend als een uitgevoerde dienst als *waardevol* wordt ervaren door de burger, door het wijkbedrijf *efficiënt* wordt uitgevoerd en als het wijkbedrijf voor de burger een *betrouwbare* partner is.

Het wijkbedrijf en het pand in de wijk vormen het vehicle, een stabiele basis, om integraal samen te werken. De vorm zoals dit in het Noorderhuis nu plaats vindt, is een vertrekpunt en wordt door ontwikkeld. In het Noorderhuis komt de uitvoering van de participatiewet samen met de burger in de wijk die een ondersteuningsvraag heeft. De afdeling Openbare Ruimte zet zich samen met mensen van Betere Buren (via een leer- ontwikkeltraject) in voor vragen vanuit de wijk. De Wmo-begeleiding partners Samenkracht werken samen met partners in de wijk voor burgers in de wijk. Volgende stappen kunnen zijn een "loket sociaal centraal" in de wijk, of toezicht en handhaving vanuit het wijkbedrijf.

Ontwikkelen wijkplannen

De alreeds opgestelde stadsdeelvisies en/of wijkanalyses zijn een basis van waaruit de wijkbewoners met facilitering van de gemeente wijkplannen kunnen opstellen. De inbreng van de bewoners is essentieel, de gemeente faciliteert dit proces. Immers de bewoners weten het beste wat speelt in hun wijk. Vanaf november 2021 is het Noorderhuis ook gestart met een wijkgericht klantonderzoek. Het opgestelde wijkplan is dan ook bepalend over hoe en met welke prioritering aan de actiepunten in die wijk vormgeven moet worden. Daarnaast helpt de nieuwe omgevingswet ons bij het integraal, met burgers, plannen te ontwikkelen en uit te voeren.

Iedere wijk een wijkbedrijf

De voorbereidingen voor een nieuwe wijk starten met ingang van 01-01-2022. Ieder volgend half jaar wordt, als de implementatie dit toelaat, gestart met een volgende wijk. Het kleine voorbehoud wat gemaakt wordt heeft te maken met zorgvuldigheid, immers iedere nieuwe uitrol moeten we goed bestendigen eer we in een volgende wijk starten. Uitgaande van een positief scenario zal ultimo eerste kwartaal 2024 deze aanpak voor geheel Brunssum uitgevoerd moeten worden. Dan heeft iedere wijk een wijkbedrijf met een locatie en mogelijk is dat bij een partner. Vanuit de locatie ontmoeten burgers en partners elkaar, vinden activiteiten plaats en kunnen diensten gecoördineerd geleverd worden. De grondslag voor de keuze van de pilotwijk was op sociaal maatschappelijke gronden.

Daar waar de uitdagingen het grootst waren zijn we gestart (Noord). Tijdens de informatieavonden met de raad hebben we ook de vraag gesteld op basis waarvan kiezen we voor een volgende wijk. Nadat in eerste instantie eenieder het gevoelen had dezelfde (sociaal-maatschappelijke) grondslag te nemen, kwam bij eenieder ook het besef dat dit niet het belangrijkste is. Immers in alle wijken gaan we starten. Het belangrijkste is dat wij de aanpak gestaag en solide uit willen breiden. De keuze die het college zal maken voor een volgende wijk zal dan ook een gecombineerde (sociaal-maatschappelijk en praktische) grondslag hebben.

De basis voor de afweging bij een praktische grondslag ligt in effect, tijd en middelen. Welk effect bereiken we als we in ‘die wijk’ starten, welke tijd is er voor nodig en hoeveel investeringsmiddelen zijn nodig. Dus daar waar de nodige uitdagingen liggen en locatie en samenwerkingen eenvoudig te realiseren zijn (met relatief bepekte investeringen) starten we.

b. Kaders

- kadernota (masterplan) sociaal domein ‘wij zijn Brunssum’ (verseon 847349)

- omgevingswet

- collegebesluit 11 februari 2020 (verseon 969539)

- begroting 2022

- coalitieprogramma 2018-2022

c. Argumenten en overwegingen
Onderstaande argumenten/overwegingen sluiten (qua nummering) aan bij de geformuleerde besluiten.

Ad 1) Structureel voortzetten van het Noorderhuis is in lijn met de ingezette (strategische) koers

De aanpak/werkwijze Noorderhuis sluit goed aan bij hoe de raad uitvoering wil geven aan haar kadernota sociaal domein, door dienstverlening dichterbij haar burgers te brengen. Laagdrempelig, in samenwerking met (maatschappelijke) partners en aansluitend bij de ontwikkelbehoefte van de doelgroep participatie. Bovendien heeft voortzetting van het Noorderhuis een positieve impact op het vertrouwen van onze samenwerkingspartners, die ieder op hun eigen wijze hebben geïnvesteerd en geloven in deze aanpak. Hetzelfde geldt voor onze burgers. Ondanks dat een besluit tot het structureel voortzetten van het Noorderhuis geen organisatorische wijziging omhelst is het opportuun om de OR om advies over dit besluit te vragen, aangezien een adviesaanvraag OR onderdeel was van het collegebesluit d.d. 18 februari 2020 voor de start van pilot. Het college beslist dan nu ook onder voorbehoud adviesaanvraag OR.

Ad 2) Het starten van een 2de wijk zorgt voor zichtbare continuïteit

Vooruitlopend op het nog op te stellen ‘Programma wijkgerichte dienstverlening Brunssum’ worden voorbereidingen getroffen om een 2de wijkbedrijf op te starten. Dit is nodig om het proces niet onnodig te vertragen (streven is om in 2024 alle wijken op deze wijze ingericht te hebben). Tevens is het voor burgers en samenwerkingspartners van belang dat er *zichtbaar* nieuwe stappen worden gezet om zo het vertrouwen in het proces te behouden en te versterken. Aangezien we in ieder wijk de aanpak gaan vormgeven zal de keuze die het college gaat maken voor een volgende wijk dan ook een gecombineerde (sociaal-maatschappelijk en praktische) grondslag hebben. De basis voor de afweging bij een praktische grondslag ligt in effect, tijd en middelen. Welk effect bereiken we als we in ‘die wijk’ starten, welke tijd is er voor nodig en hoeveel investeringsmiddelen zijn nodig. Daar waar de nodige uitdagingen liggen en locatie en samenwerkingen eenvoudig te realiseren zijn (met relatief bepekte investeringen) starten we.

Op basis van voorgenoemde uitgangspunten kiest het college voor ‘Oost’ als volgende wijk. In ‘Oost’ liggen immers vele uitdagingen en kansen. De ontwikkelingen in ‘Oost’ rondom ‘de hoeskamer’ en de reeds gerealiseerde samenwerking met ‘Samenkracht’ maken een implementatie op korte termijn mogelijk.

Ad 3) Frictiekosten en inzet projectleider zijn noodzakelijk voor een verder uitrol van wijkgerichte dienstverlening

De projectleider is verantwoordelijk voor de uitvoering van zeer uitdagende en complexe projecten, waarbij de beweging van ‘gemeentehuis naar wijk’ centraal zal staan. Om dit uit te kunnen voeren hebben we programmavoering nodig (in aansluiting op organisatieontwikkelingen). Het programmamanagement wordt vormgegeven binnen de

huidige organisatie en de hieruit voortvloeiende activiteiten zal de projectleider oppakken en dit resulteert in een aanpak in alle 5 de wijken van Brunssum. De projectleider gaat daarbij in afstemming met de (programma)directeur en de stuurgroep het programma wijkgerichte dienstverlening vormgeven en uitrollen.

Tevens zal hij op korte termijn de voortgang van het Noorderhuis bewaken en monitoren en de werkzaamheden opstarten voor de 2de wijk. Tijdens de verder uitrol naar de andere wijken zal de dienstverlening voortgezet moeten worden. 'De winkel blijft dus tijdens de verbouwing open'. Hiervoor zal een extra investering gedaan moeten worden. Binnen de begroting is beperkt ruimte om aan deze beweging vorm te kunnen geven. Voor een verdere uitrol is voor de komende 3 jaar per jaar € 159.000,- extra nodig.

Binnen een integrale wijkgerichte aanpak doen alle domeinen en partners mee. Om integraal sturing op dit proces te kunnen geven is programma- en wijkgerichte werken voor geheel Brunssum nodig. Dit programma stelt de burger centraal en moet daarom als een breinaald door de afdelingen en domeinen heen kunnen gaan. Binnen dit programma worden ook de meest relevante vragen verder uitgewerkt zodat het college en de raad goed onderbouwde (strategische) keuzes kunnen maken. Denk hierbij aan eventuele organisatorische vraagstukken die in afstemming met het organisatie-ontwikkelplan verder worden vormgegeven. Verder komen nog vraagstukken aan bod zoals:

Overige vraagstukken:

- Welke strategische samenwerkingsallianties zijn er per wijk nodig ? Dit kan immers per wijk verschillen.
- Hoe positioneren we de locaties zoals het Noorderhuis? Gaan we samenwonen met partners of worden we trekker van de locatie of bekijken we dat per wijk ?
- Hoe maakt iedere wijk (met ondersteuning van de gemeente en haar partners) zijn eigen wijkplan en welke activiteiten horen hier bij ?
- Hoe gaan we blijvend monitoren en waarop ?
- Welke communicatiestrategie wordt ingezet ?

d. Opties en keuze

Het college en/of de Raad kunnen er voor kiezen om de pilot Noorderhuis stop te zetten en het concept niet uit te rollen over de andere wijken. Bij de overwegingen is reeds aangegeven dat stopzetten of vertragen niet wenselijk is en dat een wijkgerichte dienstverlening goed aansluit bij de strategische koers die door de raad is vastgesteld binnen de kadernota (masterplan) sociaal domein 'wij zijn Brunssum' en waaraan het college inmiddels vorm aan geeft. Tevens past deze aanpak bij de uitgangspunten van de omgevingswet, de afspraken die zijn gemaakt in het kader van de regiodeal en de afspraken en verwachtingen die zijn gemaakt met onze samenwerkingspartners en uiteraard ook onze burgers.

5. Bijlagen
n.v.t.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2021/33
Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 2002484

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/33;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 november 2021, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling;

Besluit:
Uw raad wordt voorgesteld te besluiten:

1. Onder voorbehoud van een positief besluit adviesaanvraag OR, de pilotfase, met het Noorderhuis in De Gasperistraat, af te ronden en deze aanpak structureel voort te zetten;
2. Met ingang van 1 januari 2022 te starten met de voorbereidingen om de wijkgerichte dienstverlening uit te breiden naar een 2de wijk en voor zover de implementatie dit toelaat ieder volgend half jaar te starten met een volgende wijk, zodat ultimo eind 2024 de aanpak in alle wijken van Brunssum is verankerd;
3. Het financieel overzicht vast te stellen en daarmee voor een periode van 3 jaar ieder jaar € 159.000,- uit de algemene reserve te halen;
4. De wijkgerichte dienstverlening is als werkwijze het uitgangspunt voor geheel Brunssum.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 december 2021.

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier